

001	66	76	96	96	36	26	69	55	55	48	48	13	13	01	4	0
100	88	96	94	92	90	85	80	70	60	55	50	45	40	30	20	15

UUTISET

PTT:N TALOUSTUTKA

Valinnanvapaudesta vastuuta, vastuusta tiedontarvetta

Karkauspäivä on ollut perinteisesti nurinkurisuuksien päivä, jolloin totuttuja tapoja on ravisteltu uuteen malliin – edes yhden päivän ajaksi, jonka jälkeen asiat palaavat taas kuosiin-sa. Metsäalalla meneillään oleva totutun toimintaympäristön ravistelu tulee kuitenkin muuttamaan metsäalan kuvaa vuosikausiksi eteenpäin.

Yhtä aikaa liikkeellä olevia palasia on useita; metsälain uusiminen, metsätalouden tuet, metsähakkeen korjuu, metsänomistajakunnan ja metsäorganisaatioiden muutokset sekä tuotantorakenteen ja uusien puutuotteiden kehittäminen teollisuudessa. Niiden lopullinen asettuminen metsäalan palapeliin vaikuttaa toisiinsa ja siten kokonaiskuvaan aina hakkuumääristä metsäluonnon tilaan. Niinpä lopputuleman arviointi on tavallistakin vaikeampaa. Se on kuitenkin nähtävissä, että metsänhoidon- ja käytön vaihtoehdot tulevat lisääntymään.

Metsänomistajien valinnanvapaus metsänhoidossa ja -käytössä tullee laajenemaan metsälain uudistuksen alustavien linjausten perusteella. Metsänomistaja pääsee päättämään yhä suuremmasta kirjosta vaihtoehtoja niin metsänkasvatuksessa kuin hakkuissakin. Valmiita malleja ei kuitenkaan kaikista vaihtoehdoista ole olemassa. Siten metsänomistajan omien tavoitteiden mukainen lopputulos vaatii niin liikelatoudellista, ekologista kuin metsänkasvatuksellistakin osaamista.

Myös metsäluonnon monimuotoisuuden suojelussa on metsänomistajien valinnanvapaus lisääntynyt METSO-ohjelman myötä. METSO-ohjelma korostaa metsänomistajien päätösoikeutta omien maiden hallinnassa ja hylkää vanhan perinteen pakottavista suojeluohjelmista. Monet metsänomistajat ovatkin päättäneet tarjoamaan metsiään määräaikaiseen tai pysyvään suojeluun. Monimuotoisuuden turvaaminen on edennyt ilman entisiä ristiriitoja. Sopivan kohteen arviointi ja hinnoittelu on kuitenkin asiantuntemusta vaativaa puuhaa, kohteen kun on täytettävä myös yksityiskohtaiset luonnontieteelliset valintakriteirit.

Samaan aikaan kun vaihtoehtojen myötä tiedon tarve lisääntyy, metsänomistajakunta asuu yhä harvemmin metsien-sä läheisyydessä. Yhä harvemmalla on enää aikaa ja osaamista perehtyä metsiensä hyvään hoitoon – mitä se sitten kullekin omien tavoitteidensa mukaisesti tarkoittaakaan.

Yksi asia nouseekin olennaiseksi kaikissa mahdollisissa palapelin lopputulemissa – tulevaisuudessa on tarvetta nykyistäkin enemmän osaavalle ja luotettavalle metsäasioiden neuvonnalle. Metsäalan neuvontaorganisaatiot ovat myös muutoksen alla. Kansallinen etu on varmistaapa pätevän neuvonnan ulottuminen Suomen joka kolkkaan.

PAULA HORNE
on tutkimusjohtaja PTT:stä.

paula.horne@ptt.fi

Haglund usuttaa viljelijöitä kapinaan

Europarlamentaarikko **Carl Haglund** (r.) kehottaa viljelijöitä kapinaan keskusliikkeiden maksamien surkeiden tuottajaintojen vuoksi, kertoo ahvenanmaalainen Ålands radio och TV.

Ahvenanmaan maataloustuottajien järjestämässä keskustelutilaisuudessa puhunut Haglund kertoi maakunnan radio- ja tv-yhtiölle boikotoivansa itse S-ryhmää sen vuoksi, että keskusliike maksaa tuottajille liian alhaisia hintoja.

K-ryhmä ei Haglundin mu-

kaan ole sen parempi. Hänen mielestään nyt olisi viljelijöiden aika kapinoida kaupapakettuja vastaan.

Haglund myöntää, että boikotti ei sinänsä ole ratkaisu, mutta sanoo haluavansa herättää keskustelua. Myös kuluttajien on aika huomata, että ruoka on Suomessa selvästi kalliimpaa kuin vaikkapa Ruotsissa, vaikka maataloustuottajat saavat siellä tuotteistaan paremman hinnan kuin mitä meillä maksetaan, Haglund sanoo.

MT-Yle

Moni säästää tänä vuonna vero-optimoinnilla

2000 EUROA

www.softsalo.fi/vero-optimointi

Tiedätkö, paljonko väärä rasti maksaa?

ThermiSol ProSafe

KATTOELEMENTTI ja SEINÄELEMENTTI maatalouden tuotantorakennuksiin. Kotimainen, luja, kevyt ja eristävä. Paloluokka P2.

ThermiSol

THE ART OF INSULATION

ThermiSol Elementti
puh. 010 8419 200
www.thermisol.fi

Paperitehtaan raunioille syntyi 450 työpaikkaa

Renforsin Rannan yritysalue Kajaanin Tihisenniemellä työllistää nyt lähes saman verran ihmisiä kuin UPM:n paperitehdas aikanaan.

KAJAANI (MT)

Parkkipaikka on täynnä autoja ja ruokalassa on ruuhkaa. Tehdasalueella kuhii tekemisen meininki.

Syksyllä 2008 Kajaanin ylle laskeutui synkkä pilvi, kun UPM lakkautti 101 vuotta toimineen paperitehtaan. 535 ihmistä menetti työpaikkansa.

Nyt taivas näyttää harvinaisen kirkkaalta. Tehdasrakennuksissa on vuokralla yhteensä 30 yritystä ja vapaata tilaa on vielä yli 40 000 neliometriä.

UPM:n omistama yritysalue Renforsin Ranta on tuonut Kajaaniin nyt 450 uutta työpaikkaa. On mahdollista, että tämän vuoden lopussa alue työllistää enemmän ihmisiä kuin paperitehdas ennen sulkupäätöstä.

Paperikoneet on purettu ja tehdasrakennukset puhdistettu ja raivattu. Logistiikkaa on muutettu yrityksille sopiviksi. Merkittäviä työllistäjiä alueella ovat muun muassa SOK:n palvelukeskus, Sotkamon erikoispuhdistus sekä koneita ja laitteita valmistava Katera Steel.

Vahva tahtotila, paljon yritysaihoita ”UPM perusti yritysalueen, koska se halusi auttaa työttömäksi jääneitä ja luoda uusia työpaikkoja. Halusimme myös hyödyntää paperitehtaan infrastruktuuri”, Renforsin Rannan johtaja **Jarmo Torvinen** kertoo.

Uutispommi aiheutti aluksi kriisin, mutta pian Kajaanissa syntyi vahva tahtotila, että tehdään kaikki, mitä alueen elin-

ARTO TULIMA

Renforsin Ranta on vuokrannut tyhjiilleen jääneitä tehdasrakennuksia pienyrityksille. Vapaana on vielä 40 000 neliometriä.

voimaisuuden säilyttämiseksi on tehtävissä.

Torvinen kiittelee paikallista ammattiyhdistystä, joka katsoi eteenpäin eikä jäänyt märehintään menetystä. ”Yhteistyö on ollut rakentavaa ja suhtautuminen uuteen yrittäjyyteen positiivista.”

”Yritysaihoita on paljon, mutta valtaosasta ei synny menestystarinaa”, yritysalueen markkinointipäällikkö **Salla Ventonen** toppuuttelee.

”Pitkäaikaisen työpaikan menettäminen on jokaisen yksilön kohdalla tragedia, se pitää muistaa”, Torvinen toteaa vakavana.

Kolme kehitysuuntausta ”Meillä on nyt kolme selkeää

teemaa, joiden ympärille kehitämme uutta yritystoimintaa”, Torvinen kertoo.

Metsäala säilyi vahvana, sillä Kainussa on valtavat puuvarannot ja hakkuumahdollisuudet.

”UPM ostaa puuta paikallisilta metsänomistajilta lähes yhtä paljon kuin ennen”, Ventonen sanoo. Yritysalueella toimii edelleen UPM:n saha, mutta kuitupuu kuljetetaan muualle.

Uusi suuntaus on tietotekniikka-ala. IBM ja teknologia-yhtiö Herman IT rakentavat entiseen varastorakennukseen nykyaikaisen tietokonesalin. Konesali vaatii paljon sähköä sekä tehokkaita jäähdytysjärjestelmät. Siksi se sopii entisen paperitehtaan tiloihin hyvin.

Kolmas merkittävä ala Kainuussa on kaivannaisteollisuus. Renforsin Ranta voi tarjota tilat esimerkiksi kaivosalan palveluyrityksille, suunnittelukontoreille ja kaluston huoltoon, Ventonen luettelee.

”Erittäin onnistunut jälkihoitokuvio” Kajaanin kaupunginjohtaja **Jari Tolonen** pitää Renforsin Rantaa merkittävänä piristeenä kaupungin ja maakunnan elinkeinoelämälle. Vaikka Kajaani olisi mieluummin pitänyt paperitehtaansa kuin aloittanut tyhjistä, Tolonen kiittää UPM:ää ”erittäin onnistuneesta jälkihoitokuvioista”.

”UPM ei ole täällä kirosana.” Tolosen mukaan tehtaan

alasajo toi epävarmuutta alueen metsätaloudelle. ”Kuitupuulle pitäisi löytää järkevää käyttöä paikallisesti. Puualan yrittäjät ovat tervetulleita.”

Uusien yritysten tulvan myötä Kajaanin elinkeinorakenne muuttuu.

Paperitehtaan ajoilta myös Tihisenniemen päivittäinen dynamiikka on muuttunut. Kaikki alueen 450 työntekijää työskentelevät päiväsaikaan, kun paperitehtaan aikana töitä tehtiin viidessä vuorossa.

Kaupunginjohtaja uskoo, että viiden vuoden sisällä työpaikkojen määrä Tihisenniemellä voi tuplaantua. Parkkipaikkaa ja ruokalaa täytyy siinä tapauksessa laajentaa.

SUVI NIEMI

Ekopine ei keittäisi pienpuuta selluksi

KAJAANI (MT)

Oululainen metsänhoitaja **Hannu Kokko** perusti vuonna 1993 Ekopine Oy:n, joka hyödyntää sellunkeiton sivutuotteena syntyvää mäntyöljyä. Yritys valmistaa öljystä saippuuita, voitelu- ja vaahdotusaineita sekä puutavaran kyllästysaineita.

Kajaanin tehtaat olivat Kokolle tuttuja jo aiemmasta yhteistyöstä metsäteollisuuden kanssa, joten yhteydenotto Renforsin Rantaan oli luontevaa.

Vuosina 2009–2010 vanhan paperitehtaan hirttämöä muokattiin Ekopinen tarpeisiin. Toimintaa on nyt pyörätetty Kajaanissa reilu vuosi.

Tärkein tekijä Kajaaniin tulolle oli tehdasalueen teollinen infrastruktuuri.

”Täällä on yllin kyllin tilaa sekä laitteita ja säiliöitä, joita pystymme hyödyntämään”, Kokko kiittelee.

Valtaosa yrityksen liikevaihdosta tulee saippuajohdannaisista. Kokko haluaisi kuitenkin keskittyä enemmän puun kylästämiseen mäntyöljyllä.

”Pieniläisempiäinen, tiivis pohjoisen mänty on upeaa ta-

varaa pyöröpuutyöstämiseen”, Kokko pohtii.

”Piha- ja ympäristörakentamisella on kasvavat markkinat Euroopassa.”

Sen sijaan, että pienpuu poltettaisiin energiaksi tai keitettäisiin selluksi, sitä voisi jalostaa monenlaisiin käyttötaroituksiin ulkorakentamisessa. Rakennusmateriaalina puun arvonnousu on huomattavasti suurempi kuin sellun raaka-aineena.

Kyllästetyllä pyöröpuulla paljon käyttökohteita

Kyllästämässä puun sisältämä neste vaihdetaan vedestä öljyksi. Tällöin puu ei lahoa eikä halkeile.

”Luonnon raaka-aineella kylästetty puu sopii erinomaisesti leikkipuistojen paaluihin, hiekkalaatikoihin ja puutarharakentelmiin”, Kokko visioi.

Myös Italian viinitilat tarvitsevat valtavan määrän säänkestävää, elintarvikehygienian kannalta turvallista paalua. Viinitilojen lisäksi yritys on tehnyt yhteistyötä Lapin kansallispuistojen kanssa. Luonnonkylästet-

Mäntyöljy taipuu saippuoiden valmistukseen ja puun kylästämiseen.

tyä puuta käytetään esimerkiksi opaspaaluina ja levähdyspaikkojen rakentamisessa.

Ekopine kylästää puuta

vasta koetuantasteella. Laajentaakseen toimintaansa yritys tarvitsee kumppaneiksi muun muassa metsänomistajia

toimittamaan raaka-ainetta ja sahayrittäjiä työstämään pyöröpuuta.

SUVI NIEMI

Valtavalvo muutti Kiinasta Kajaaniin

KAJAANI (MT)

Led-valoputkia valmistava Valtavalvo Oy kulkee vastavirtaan. Vuonna 2008 perustettu yritys siirtää tuotantonsa Kiinan Shenzhenistä Kajaanin Renforsin Rantaan.

Kiinalaiskädet vaihtuvat kuopiolaisvalmistaisiin robottikäsiin, kun upouusi täysautomaattinen tuotantolinja avataan noin kuukauden kulluttua entisen paperitehtaan korjaamosaliin.

Valtavalvo siirtää tuotantonsa Suomeen parantaakseen valoputkien toimitusvarmuutta sekä varmistaa niiden yhdenmukaisen laadun.

”Kiinassa valoputken osia saatettiin vaihtaa meiltä kysy-

mättä, lentorahtien hinnat ovat vuodenvaihteen huippusesongin aikana korkeat ja valuutan heilahtelut aiheuttavat ongelmia”, toimitusjohtaja **Markku Laatikainen** luettelee.

Lisäksi Islannin tulivuorenpurkauksen kaltaiset luonnonmullistukset ja yllätystarkastukset Kiinan tullissa voivat hidastaa toimituksia kohtuutomasti.

Led-valoputki auttaa säästämään sähkölaskussa

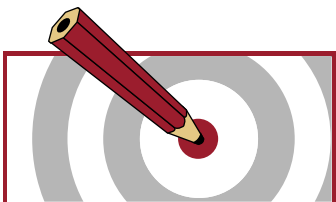
Lähes miljoona euroa maksa-va tuotantolinja on aloittelevale yritykselle suuri investointi, mutta kehitysjohdaja **Tuomas Laatikasta** ei hirvittä, sillä asiakkaita on jo nyt tuhansia.

”Meillä on tuntuma, että led-valot ovat lyömässä läpi markkinoilla”, hän sanoo.

Led-valoputkilla voidaan korvata loisteputkia, jolloin Valtavalon mukaan asiakas säästää sähkölaskussa noin 70 prosenttia. Valtavalon asiakkaiden joukossa on niin kuntia ja isoja pörssiyrityksiä kuin yksittäisiä karjatilallisiaakin.

Tuomas Laatikainen kehuu yritysalueen hyvää yhteishenkeä sekä sitä, että vuokralaisten tarpeita on kuunneltu. Laatikaiset ovat syntyjään kajaanilaisia, joten firma rantautui Renforsin Rantaan myös kotiseuturakkaiden vuoksi.

SUVI NIEMI

PÄIVÄN PUNKTI

Maataloustuki

Perjantaina julkistettiin jälleen maataloustuet. Kuka sai mitä ja kuinka paljon?

Oli onni, että Ruotsi sai uuden kuninkaallisen päivää ennen. Jos Ruotsin pikkuprinssessa olisi syntynyt perjantaina, syntymästä kertova uutinen olisi ehkä hautautunut maataloustukiutisen jalkoihin. Tai ainakin melkein, sillä maataloustuki on tunnetusti elämää suurempi asia.

Suomessa maksetaan maataloustukia noin kaksi miljardia euroa. Se on tuki, jolla alennetaan elintarvikkeiden hintoja markkinoille. Osa tulee EU:sta jäsenmaksun palautuksena, osa omasta pussista.

Aikoinaan EU tai oikeastaan sen edeltäjät EY ja EEC päättivät, että kuluttajan on saatava halpaa ruokaa. Vastaavasti viljelijöiden piti saada kohtuullinen perustoimeentulo. Poliitiikan välineeksi valittiin suora maataloustuki.

Tuottajahintoja laskettiin koko vapaakauppa-alueella. Jotta viljelijät eivät olisi menneet nurin, heille korvattiin uuden ja vanhan hinnan erotus.

Tämä periaate pätee edelleenkin monessa kohdin, vaikka tukijärjestelmä onkin muuttunut alkuaajoista moneen kertaan. Se selittää myös, miksi ranskalainen viljelijä saa enemmän EU-tukea kuin suomalainen virkaveljensä. Tuki on sidottu hehtaariastoihin. Missä on hyvät sadot, siellä saa paljon tukea. Ja päinvastoin.

Tämä tuntuu hullulta, mutta niin se vain on. Se ei ole myöskään koko totuus tänä päivänä, kun tukijärjestelmä on iso tilkkutäkki. Silti vanha periaate on edelleen voimissaan.

EU:n maatalouspolitiikka onnistui ainakin kahdessa asiassa. Elintarvikkeiden hinta putosi, ruoka on nyt halpaa. Myös markkinoita pystyttiin säätelämään. EEC oli tunnettu viivuuriastan, nyt sellaisia ei ole. Tuotanto ja kulutus saatiin vastaamaan paremmin toisiaan.

Viljelijät eivät varmasti halua tukia, jos vain jokin muu keino löytyy. Se keino olisi tuottajaintojen nostaminen. Tämä ei kuitenkaan ole poliittisesti mahdollista. Siitä se vasta mekalla nousisi.

Niinpä tukiuutisointi jatkuu, haluttiin tai ei. Valistuneet kuluttajat kuitenkin ymmärtävät sen, että ilman tukia ei kotimaista leipää syödä. Eikä maatalouspolitiikkaa enää käytetä politiikan lyömäaseena, kuten ennen.

Ajat siis muuttuvat. Vertailun vuoksi on silti hyvä muistaa, että asunista tuetaan vuosittain kahdella miljardilla.

Se on yhtä paljon kuin se maataloustuki, joka takaa halvan ruuan.

LAURI KONTRO
on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.

lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Sianlihan hinta EU:ssa nousee, naudan tasaantuu

Sianlihan hinnat ovat nousussa EU:n alueella, kun taas naudanlihan hinnat ovat tasaantuneet, uutisoi ATL-lehti EU:n komission kokouksesta.

Sekä teurassikojen että pikkuporsaiden hinnat ovat nousseet. Teuraasta maksettiin viikolla 6 keskimäärin 1,56 euroa kilolta. Pikkuporsaan hinta oli 48 euroa.

EU-komission mukaan naudanlihan hinnat ylittävät viiden viime vuoden keskihinnat ja ovat myös viime vuoden keskihintaa korkeammat.

Sian ja naudan tuonti Eurooppaan väheni viime vuonna. Naudan tuonti Tihisniemestä, Uruguaysta ja Argentiinasta väheni, mutta Yhdysvalloista ja Australiasta kasvoi.

Sianlihan vienti EU:n alueelta kasvoi 19 prosentilla. **MT**